

Strategie rozvoje mikroregionu Nepomucko

Závěrečná zpráva

Zpracovatel : Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, obecně prospěšná společnost
Riegrova 1
306 25 Plzeň
tel: 019 72 37 679, fax: 019 72 35 320
e-mail: info@rra-pk.cz

Tým zpracovatele:

Beneš Pavel	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje
Jindřich Jindřich	Okresní úřad Plzeň-jih
Miloslava Regentová	Okresní úřad Plzeň-jih
Uhlík Filip	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje
Zelenka Robert	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje

ČÁSTI DOKUMENTU:

1. Závěrečná zpráva	/33 stran/
2. Programový dodatek	/14 stran/

Červen 2001

Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s.

Obsah

1. Úvod	4
1.1. Zadání a zpracovatel.....	4
1.2. Charakteristika a využití dokumentu	4
1.3. Dosavadní vývoj mikroregionu	5
2. Situační analýza.....	7
2.1. Geografická poloha	7
2.2. Obyvatelstvo a sídelní struktura	7
2.2.1. Osídlení.....	7
2.2.2. Demografický vývoj.....	8
2.2.3. Vzdělanostní struktura.....	9
2.3. Občanská vybavenost.....	9
2.3.1. Školství	9
2.3.2. Zdravotnictví a sociální služby	10
2.4. Doprava a technická infrastruktura	10
2.4.1. Doprava	10
2.4.2. Technická infrastruktura.....	11
2.5. Ekonomika	11
2.5.1. Výkonnost a struktura ekonomické základny	11
2.5.2. Trh práce.....	12
2.5.3. Průmysl.....	12
2.5.4. Zemědělství.....	13
2.5.5. Služby	13
2.5.6. Cestovní ruch	13
2.6. Životní prostředí	14
2.6.1. Ochrana krajiny a půdního fondu.....	14
2.6.2. Ochrana vod a ovzduší	14
2.6.3. Nakládání s odpady	15
3. SWOT ANALÝZA	16

4. Strategická část.....	17
4.1. Vize	17
4.2. Problémové okruhy a opatření	17
4.3. Popis opatření	20
4.3.1. Opatření: Získávání investic do mikroregionu	20
4.3.2. Opatření: Podpora malého a středního podnikání	20
4.3.3. Opatření: Posilování konkurenceschopnosti zemědělských subjektů	21
4.3.4. Opatření: Rozvoj cestovního ruchu	22
4.3.5. Opatření: Podpora zaměstnanosti.....	23
4.3.6. Opatření: Rozvoj vzdělanosti v souladu s potřebami mikroregionu	23
4.3.7. Opatření: Zajištění služeb v mikroregionu	24
4.3.8. Opatření: Rozvoj kulturního a společenského života.....	24
4.3.9. Opatření: Integrace a prezentace mikroregionu Nepomucko	26
4.3.10. Opatření: Udržení obytné funkce sídel mikroregionu	26
4.3.11. Opatření: Ochrana přírodního prostředí a revitalizace krajiny	27
4.3.12. Opatření: Zlepšení dopravní obslužnosti mikroregionu	28
4.3.13. Opatření: Zlepšení vodohospodářské infrastruktury	28
4.3.14. Opatření: Zefektivnění nakládání s odpady	29
4.3.15. Opatření: Šetrné využívání energetických zdrojů	29
5. Způsob realizace Strategie	31
5.1. Úvod.....	31
5.2. Realizace rozvojové strategie.....	31
5.3. Organizační struktura	32
5.4. Finanční řízení	33

1. ÚVOD

V roce 1999 byl pro území mikroregionu Nepomucko zpracován dokument Program rozvoje mikroregionu Nepomucko, který na základě provedené analýzy území formuloval základní směry jeho rozvoje v obecném (širším) pojetí. Během tříletého období, kdy začala vznikat další sdružení obcí a byla potřeba vymezit cesty pro jejich vyvážený rozvoj, byly získány nové poznatky a zkušenosti v oblasti tvorby a využití koncepčních dokumentů. Vzhledem k aktivitám mikroregionu Nepomucko a naplňování jeho programu rozvoje vznikla potřeba aktualizovat původní dokument a obohatit jej o získané zkušenosti tak, aby lépe odpovídal potřebám mikroregionu z hlediska krátkodobého rozhodování.

1.1. Zadání a zpracovatel

Sdružení obcí mikroregion Nepomucko bylo založeno v roce 1998 jako první v pořadí na území okresu Plzeň-jih. Příčinou vzniku tohoto sdružení byla snaha společně řešit některé problémy, které se v okolí města Nepomuk projevují. Území vymezené tímto sdružením obcí se nachází v jihovýchodní části okresu Plzeň-jih a k datu 31.5.2001 mikroregion Nepomucko tvoří 31 obcí okresu Plzeň-jih: Čížkov, Čmelíny, Hradiště, Chlomy, Kasejovice, Klášter, Kozlovice, Kramolín, Louňová, Měcholupy, Mileč, Milínov, Mladý Smolivec, Mohelnice, Nekvasovy, Nepomuk, Neurazy, Nezdřev, Nové Mitrovce, Oselce, Polánka, Prádlo, Sedliště, Spálené Poříčí, Srby, Tojice, Třebčice, Vrčeň, Ždírec, Žinkovy, Životice..

Od doby svého vzniku realizovalo toto sdružení mnohé ze svých původních záměrů. Vzhledem k dalším připravovaným aktivitám mikroregionu a získaným zkušenostem rozhodli zástupci mikroregionu o potřebě aktualizace strategického dokumentu pro rozvoj území mikroregionu, tj. Programu rozvoje mikroregionu Nepomucko.

Zpracovatelem tohoto aktualizovaného dokumentu s názvem "Strategie rozvoje mikroregionu Nepomucko" jsou Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje a Okresní úřad Plzeň-jih - referát regionálního rozvoje. Na zpracování dokumentu se podíleli a k jeho výsledné podobě významně přispěli zástupci samosprávy členských obcí mikroregionu, místní podnikatelské subjekty, členové spolků a organizací a další aktivní zástupci z řad veřejnosti.

1.2. Charakteristika a využití dokumentu

Dokument Strategie rozvoje mikroregionu Nepomucko má za úkol formulovat klíčové problémy obcí a ve společném konsensu stanovit rozvojovou strategii, jednotlivá opatření a aktivity. Ze strategické části vyplynou prioritní projektové záměry mikroregionu. Již v průběhu zpracování tohoto dokumentu je nutné zajistit konsensus samosprávy, podnikatelského sektoru a veřejnosti. Platnost tohoto dokumentu je plánována na období 2001-2010. Účelem Strategie je koordinace procesu rozhodování významných subjektů v mikroregionu, kteří ovlivňují rozvoj území. Dokument je zároveň nástrojem pro čerpání finančních zdrojů ze státních programů, z předvstupních a Strukturálních fondů Evropské unie.

Východiskem pro zpracování aktuálního dokumentu byl původní Program rozvoje mikroregionu Nepomucko. Program je velmi podrobně a obsáhle pojatý ve své analytické části, naopak má obecnější strategickou část ve srovnání se současnou metodikou zpracování podobných dokumentů.

Při aktualizaci dokumentu byla zjednodušena situační analýza, která se zaměřila na popis stavu, trendů a potřeb v oblastech, které jsou pro rozvoj území mikroregionu

Nepomucko klíčové. Původní SWOT analýza zpracovaná dle oblastí byla využita při formulaci jediné SWOT analýzy, která je vhodnějším podkladem při návrhu strategie rozvoje i akčního plánu, tj. stanovení rozvojových oblastí (priorit). Ve strategické části došlo zejména k úpravě jejího hierarchického uspořádání a ke sjednocení názvosloví jednotlivých kategorií tak, jak se ustálily pro strategické dokumenty rozvoje území (mikroregionů).

Novou částí dokumentu je programový dodatek, který obsahuje akční plán. Akční plán na dané období (1 až 3 let) je ve srovnání se strategií rozvoje krátkodobým dokumentem, který respektuje celkovou, dlouhodobou strategii, ale soustřeďuje se na řešení nejaktuálnějších problémů v území. Akční plán obsahuje rozvojové priority mikroregionu, náměty integrovaných projektů, které mohou nejvíce přispět k naplnění priorit, a náměty dalších projektů navržených představiteli samosprávy, zástupci podnikatelského sektoru, některými organizacemi i veřejností. Účelem akčního plánu je koordinace a zjednodušení procesu rozhodování představitelů mikroregionu z krátkodobého hlediska.

1.3. Dosavadní vývoj mikroregionu

Sdružení obcí Mikroregion Nepomucko bylo založeno v roce 1998. V současné době ho tvoří 31 obcí v jihovýchodní části okresu Plzeň-jih, ve kterých žije 14 705 obyvatel. Motivem pro jeho vznik byla snaha obcí v okolí Nepomuka společně hledat řešení konkrétních problémů venkovského prostoru. Nejzávažnějšími problémy v oblasti Nepomuka je malé množství pracovních příležitostí, nízký stupeň vybavenosti a kvality infrastruktury v sídlech a nedostačující kapacity občanské vybavenosti. Příčinou těchto problémů je řídké osídlení a zemědělský ráz krajiny, který je navíc umocněn odlehlostí území od významných center osídlení.

Za dobu svého působení se podařilo obcím sdruženým v mikroregionu Nepomucko splnit mnohé ze svých vytčených cílů. V první fázi byl zpracován strategický dokument "Program rozvoje mikroregionu Nepomucko" a bylo vytvořeno rozvojové centrum mikroregionu - pracoviště regionálního manažera. Zpracovaný dokument vytváří koncepční podklad pro další směry rozvoje mikroregionu a pro získávání finančních prostředků za tímto účelem.

Rozvojové centrum mikroregionu za dobu svého působení prokázalo svůj význam, jeho služby jsou určeny pro místní obyvatele, turisty, veřejné i soukromé subjekty. Podílí se na nejrušnějších aktivitách, z nichž nejdůležitější je příprava, organizace a realizace integrovaných projektů mikroregionu. Prostřednictvím rozvojového centra získaly obce mikroregionu lepší dostupnost informací (např. mají možnost získávat potřebné informace o různých finančních zdrojích, o vzdělávacích, kulturních a společenských událostech v úzkém i širším okolí), podařilo se navázat kontakty a zahájit spolupráci s mnoha různými subjekty a institucemi, které svou činností napomáhají rozvoji území. Centrum mikroregionu se výrazně podílí na získávání finančních prostředků pro realizaci aktivit v mikroregionu, zabezpečuje zpracování veškerých podkladů nutných k jejich realizaci.

Nejvýznamnější realizované aktivity mikroregionu Nepomucko:

- vytvoření vlastních internetových stránek a prezentace mikroregionu jako celku;
- založení Školy obnovy venkova pro oblast západních Čech, která organizuje poradenské a vzdělávací akce pro obyvatele, samosprávu, podnikatele, zemědělce;
- vyznačení sítě cykloturistických tras jako prvotní akce pro zahájení intenzivnějšího rozvoje cestovního ruchu (založení cyklistické tradice v území, Židovská cesta);
- zpracování výchozích studií pro zlepšení vybavenosti a kvality technické infrastruktury (studie energetického zásobování a studie zásobování pitnou vodou);
- propagace investičních možností v mikroregionu;

- vybavení obcí výpočetní technikou a jejich vzájemné propojení s využitím internetu;
- obnova a využití některých kulturních a historických objektů za účelem oživení tradic a společenského života obyvatel;
- pořádání společných kulturních a společenských akcí.

Z neúplného výčtu vyplývá velká aktivita a snaha členských obcí svoje problémy v území řešit. Společná činnost obcí a dalších subjektů v mikroregionu Nepomucko umožnila formulovat záměry mikroregionu z dlouhodobého hlediska.

Záměry do dalšího období:

- rozvoj cestovního ruchu a jeho infrastruktury (agroturistika, tábořiště, kempy, stravovací, ubytovací a doprovodné služby – půjčovny kol, sportovní zázemí a aktivity);
- obnova kulturně-historických objektů a hledání možností jejich dalšího využití (Zelená hora, Žinkovy);
- hledání možností využití chátrajících objektů v mikroregionu - získávání investic a vytváření širší pracovní nabídky;
- zlepšování dopravní obslužnosti území z hlediska dostupnosti zaměstnání, služeb občanské vybavenosti a dalších potřeb obyvatel;
- zlepšování vybavenosti obcí technickou infrastrukturou;
- vzdělávání a další rozvoj Školy obnovy venkova (možnost rozšíření na ŠOV pro oblast Plzeňského kraje);
- spolupráce se zemědělci - ochrana a obnova krajiny, využití bývalých zemědělských objektů;
- širší využívání internetu.

2. SITUAČNÍ ANALÝZA

2.1. Geografická poloha

Mikroregion Nepomucko se nachází v jihovýchodní části okresu Plzeň-jih na periferii Plzeňské aglomerace. Leží na rozhraní tří vyšších územně správních celků (Jihočeský, Plzeňský, Středočeský kraj). Historicky - v dřívějším správním rozdělení (do roku 1960) - patřil mikroregion z větší části do okresu Blovice, na jihu pak do okresů Blatná a Horažďovice. I to je příčinou mnohostranných, ale nepříliš silných vazeb na okolní území a sídla.

Mikroregion Nepomucko je vzhledem ke své odlehlosti závislý na specifických funkcích větších okolních sídel, z nichž nejvýznamnější je město Plzeň. Existují však i vazby některých částí mikroregionu na města Blovice, Blatná, Klatovy, Rokycany a Rožmitál pod Třemšínem.

Nevyhraněné vazby území ještě umocňuje fakt, že okres Plzeň-jih je jedním z pěti okresů České republiky, který nemá vlastní okresní město. Dominantní postavení města Plzně, které plní i nadregionální funkce, oslabilo možnost vzniku jiného většího sídla ve spádové oblasti Plzně a vedla v důsledku k vytváření polycentrické sídelní struktury nejen na území okresu Plzeň-jih. Velká část obyvatel dojíždí za prací, vzděláním a službami do Plzně, která je pro okres Plzeň-jih dominantním centrem.

Díky poloze mimo hlavní rozvojové oblasti Plzeňského kraje si mikroregion Nepomucko zachoval svůj ráz. Území mikroregionu má bohatý přírodní a kulturně-historický potenciál vhodný pro rozvoj cestovního ruchu. Roztříštěná sídelní struktura je nepříznivá pro rozvoj infrastruktury a zvyšování atraktivity území pro bydlení. Také malá atraktivita území pro ekonomické aktivity a nízký stupeň vybavenosti území vedly v uplynulém období k částečnému ohrožení fungování některých obcí.

2.2. Obyvatelstvo a sídelní struktura

2.2.1. Osídlení

Mikroregion Nepomucko je území se značně roztržitou sídelní strukturou. Z celkového počtu 85 sídel má 80 % méně než 200 obyvatel a je zde silné zastoupení obyvatelstva v poproduktivním věku. Roste počet objektů využívaných pouze rekreačně a postupně dochází k omezování služeb. Díky nedostatečné vybavenosti, nevyhovující dopravní obslužnosti a nedostatku pracovních příležitostí hrozí u malých sídel ztráta obytné funkce a jejich postupné vyliďňování. V tomto smyslu jsou nejvíce ohrožena právě sídla do 200 obyvatel.

Velikostní struktura sídel mikroregionu Nepomucko						
Velikost sídla	do 99	100-199	200-499	500-999	1000-1999	2000-4999
Počet sídel	43	25	12	3	1	1
Podíl v %	50,6	29,4	14,1	3,5	1,2	1,2
Počet obyvatel	2705	3476	3046	2482	1401	2321
Podíl v %	17,5	22,5	19,7	16,1	9,1	15,1

Mikroregion Nepomucko patří mezi typicky venkovské oblasti s malou hustotou osídlení, rozptýlenou sídelní strukturou a velkým počtem malých obcí. Území mikroregionu bylo do 90. let opomíjeno z hlediska investic do rozvoje bydlení. Díky tomu došlo k postupnému zastarávání bytového fondu, nebyly vytvářeny vhodné podmínky pro novou bytovou výstavbu a zejména mladí lidé se začali stěhovat do větších sídel (Nepomuk, Plzeň).

V roce 1997 bylo na území mikroregionu dokončeno pouze 12 bytů. Intenzita bytové výstavby činila pouze 0,82 dokončených bytů na 1000 obyvatel, což představuje přibližně třetinu ve srovnání s hodnotami okresu i kraje. V roce 1998 bylo dokončeno 130 bytů. Největší podíl na tomto příznivém vývoji mělo město Nepomuk (116 bytů). Intenzita výstavby v ostatních obcích se výrazně nezměnila.

K zachování dosavadní sídelní struktury je nutné usilovat o stabilizaci stávajícího obyvatelstva a zvyšováním kvality života na venkově se snažit připravit podmínky pro příliv nových obyvatel s cílem obnovy populace.

2.2.2. Demografický vývoj

Na území mikroregionu žije 14 704 obyvatel. Věková struktura obyvatelstva je velmi nepříznivá. Tento stav je způsoben nízkým podílem obyvatelstva v předproduktivním a produktivním věku. Více než 22 % obyvatel je v poproduktivním věku, což je vzhledem k celorepublikovému průměru nadprůměrná hodnota (viz tabulka).

Věková struktura obyvatelstva (1999)			
Území	Základní věkové skupiny		
	0-14	15-59	60+
Mikroregion Nepomucko	15,3 %	62,1 %	22,6 %
Okres Plzeň-jih	16,2 %	63,8 %	20,0 %
Plzeňský kraj	16,1 %	65,0 %	18,9 %
Česká republika	16,6 %	65,2 %	18,2 %

Následující tabulka znázorňuje pohyb obyvatelstva v obcích mikroregionu Nepomucko v letech 1991-1999. Obce mikroregionu byly rozděleny do čtyř velikostních kategorií podle počtu obyvatel. Jednotlivé hodnoty jsou přepočteny v poměru na 1000 obyvatel příslušné velikostní skupiny obcí.

Pohyb obyvatelstva v obcích mikroregionu Nepomucko podle velikostních skupin															
roky	přirozený přírůstek v obcích					migrační přírůstek v obcích					celkový přírůstek v obcích				
	do 199	200 až 499	500 až 999	1000+	celkem	do 199	200 až 499	500 až 999	1000+	celkem	do 199	200 až 499	500 až 999	1000+	celkem
1991	-2,94	-7,19	-5,27	-4,91	-5,19	-31,59	-15,37	-17,43	-0,98	-9,26	-34,53	-22,56	-22,70	-5,89	-14,45
1992	-11,83	-6,79	-9,73	2,09	-3,52	-23,06	-8,60	-19,76	3,35	-6,70	-34,89	-11,32	-29,50	5,44	-9,62
1993	-13,63	-8,11	-7,67	-1,59	-5,15	-13,63	-9,27	-11,50	2,57	-3,68	-27,26	-17,37	-19,17	0,98	-8,84
1994	-10,83	-12,63	-18,19	-1,54	-8,25	6,84	-9,47	0,61	-2,52	-1,89	-3,99	-22,10	-17,59	-4,07	-10,14
1995	-15,61	-6,73	-15,30	-3,52	-8,17	33,91	3,56	-14,36	-0,28	1,63	18,30	-3,17	-29,66	-3,80	-6,53
1996	-13,15	-6,29	-10,31	-4,36	-6,90	-4,93	-3,87	9,99	5,48	3,69	-18,08	-10,15	-0,31	1,12	-3,21
1997	-12,27	-6,74	-15,32	-3,34	-7,59	-5,58	13,48	-6,38	12,13	6,22	-17,85	6,74	-21,70	8,78	-1,37
1998	-5,67	-4,75	-12,87	0,27	-4,09	-10,20	5,55	4,18	15,38	8,24	-15,86	0,79	-8,69	14,69	3,68
1999	-9,03	-2,38	-12,33	-2,61	-5,37	12,98	0,40	3,89	4,11	4,49	3,95	-1,98	-8,44	1,51	-0,88

Přirozený přírůstek obyvatel za všechny skupiny obcí dosahoval po celé sledované období záporných hodnot s kulminací nepříznivého stavu v období 1994-1995. Migrační přírůstek byl zpočátku sledovaného období také záporný. Poprvé dosáhl kladné hodnoty v roce 1995 a až do roku 1998 postupně rostl. Nejpříznivější hodnoty dosáhl migrační přírůstek v letech 1997-1998, kdy se na růstu migrace nejvíce podílelo město Nepomuk, kam se díky výstavbě bytů přistěho cca 120 obyvatel. V ostatních velikostních skupinách obcí mikroregionu se migrace obyvatel vyvíjela značně nerovnoměrně.

Celkový přírůstek obyvatel dosahoval obvykle kladných hodnot ve velikostní skupině obcí nad jeden tisíc. Celkový přírůstek obyvatel mikroregionu v první polovině devadesátých let dosahoval záporných hodnot a pohyboval se kolem deseti promile. Ve druhé polovině devadesátých let se tento nepříznivý trend poněkud zmírnil, neboť migrační přírůstek téměř nahradil přirozený úbytek.

2.2.3. Vzdělanostní struktura

Údaje o vzdělanosti obyvatelstva byly naposledy zjišťovány v roce 1991. Nevystihují tedy zcela přesně současnou situaci, lze však předpokládat, že odchylka od aktuálního stavu nebude velká. V roce 1991 tvořili v mikroregionu Nepomucko největší skupinu lidé se základním vzděláním. Jejich podíl tvořil 43 %, což překračovalo o 6 % hodnoty okresní (37,3 %) a o 10 % hodnoty celorepublikové (33,1 %). Naopak podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva činil pouze 2,7 %, což je výrazně méně oproti okresním (3,8 %) i celorepublikovým hodnotám (7,2 %).

Příčin relativně nižší kvalifikovanosti obyvatel je několik. Na území mikroregionu mělo a stále má z hlediska zaměstnanosti významné postavení zemědělství. V tomto sektoru našla uplatnění řada pracovníků se základním vzděláním. Absence významného centra, které by na sebe vázalo průmyslovou výrobu, přitahovalo zájem investorů a vyžadovalo kvalifikovanou pracovní sílu, způsobuje odliv pracovníků s vyšším vzděláním mimo území mikroregionu. Dalším důvodem může být i nepříznivý demografický vývoj. V posledních letech díky vysokému zájmu o studijní obory celková vzdělanost rostla, avšak na území mikroregionu Nepomucko se kvůli vysokému podílu obyvatelstva v poproduktivním věku celkový růst vzdělanosti obyvatelstva příliš neprojevil.

2.3. Občanská vybavenost

2.3.1. Školství

Sít mateřských a základních škol je na území mikroregionu Nepomucko vyhovující. Nachází se zde 12 mateřských škol, čtyři úplné základní školy a tři malotřídky. Střední stupeň školství je zastoupen Církevní střední odbornou školou ve Spáleném Poříčí a Středním odborným učilištěm v Oselcích.

Nepříznivý demografický vývoj v posledních letech má vliv nejen na postupné vylidňování malých sídel, ale ohrožuje také existenci školských zařízení na území mikroregionu. Financování škol je vázáno na počet přihlášených dětí a díky úbytku žáků hrozí některým zařízením omezení výuky, popřípadě úplné uzavření. Nejvíce jsou v tomto směru ohroženy neúplné základní školy a malotřídky. V důsledku omezeného množství finančních prostředků je vybavenost a zázemí venkovských škol v porovnání s většími centry mnohdy nevyhovující. Nemalá část učitelů je v předdůchodovém věku a mezi mladšími učiteli není o práci ve venkovských školách velký zájem.

2.3.2. Zdravotnictví a sociální služby

Problém postupného stárnutí populace žijící na území mikroregionu Nepomucko vyžaduje potřebu zajištění odpovídající lékařské a sociální péče. Základní lékařská péče je díky několika obvodním lékařům působícím na území mikroregionu zajištěna odpovídajícím způsobem. V Nepomuku a Spáleném Poříčí mají své ordinace i někteří lékaři specialisté. Za ostatními službami a náročnějšími zákroky jsou však obyvatelé mikroregionu nuceni dojíždět do Blovic a Plzně.

Na území mikroregionu se nachází domov důchodců a dva domy s pečovatelskou službou. Kapacita těchto zařízení však zdaleka neodpovídá současným požadavkům a vzhledem k předpokládanému budoucímu vývoji lze očekávat další nárůst počtu žádostí o umístění v zařízeních sociální péče.

V roce 2001 by měla být zahájena výstavba domu s pečovatelskou službou ve Spáleném Poříčí s kapacitou 32 bytových jednotek. Zájem o výstavbu domů s pečovatelskou službou mají i další obce mikroregionu, a to Vrčeň a Mileč. Město Nepomuk usiluje o rozšíření stávající kapacity zařízení sociální péče. Realizace těchto projektů by výraznou měrou přispěla k vytvoření podmínek pro kvalitní a odpovídající bydlení občanů důchodového věku a k uvolnění stávajícího bytového fondu pro mladé rodiny.

Na území mikroregionu funguje také terénní sociální služba, která zajišťuje některé druhy služeb pro občany ve vzdálenějších obcích. Její činnost však bude nutné v souvislosti s rostoucím podílem osob v důchodovém věku dále rozšiřovat.

2.4. Doprava a technická infrastruktura

2.4.1. Doprava

Silniční síť mikroregionu je relativně hustá. Většinou se však jedná o silnice druhé a třetí třídy, jejichž technický stav je mnohdy nevyhovující. Silnice s mezinárodním provozem (E49) směřuje z Karlových Varů přes Plzeň a Nepomuk do Českých Budějovic.

Hlavní železniční tah směřuje z Chebu a Plzně přes Nepomuk do Českých Budějovic a Českých Velenic. Na území mikroregionu Nepomucko jsou i dvě regionální železniční tratě. Jedná se o trať Nezvěstice – Rokycany a Nepomuk - Blatná. Na modernizaci regionálních železničních tratí bylo v minulosti vynaloženo nedostatečné množství finančních prostředků. Díky tomu je jejich technický stav i náklady na provoz již nevyhovující, což ohrožuje jejich další existenci. Přesto mají tyto tratě zejména v osobní dopravě významnou roli a případný zánik by znatelně zhoršil dopravní obslužnost území.

Po roce 1990 byla na území mikroregionu výrazně omezena dopravní obslužnost. Došlo k rušení především autobusových linek, které měly pro území se značně rozptýlenou sídelní strukturou velký význam. Mnohé obce se tak dostaly do situace, kdy se nedaří zajistit vyhovující spojení do zaměstnání, do škol a k lékaři. Mezi největší problémy patří návaznost autobusové a železniční dopravy, díky kterému dochází u cestujících k neúměrným časovým ztrátám. V mnohých případech jsou trasy autobusových linek nevyhovující a díky tomu se spojení stává nákladnější nejen z hlediska časového, ale především finančního. Dochází tak k růstu individuální automobilové dopravy.

Pro občany, kteří nemají možnost vlastní dopravy, se obce snaží zajistit odpovídající dopravní spojení. Autobusové linky jsou však většinou málo vytíženy a obce tak musí na zajištění dopravní obslužnosti doplácet nemalé finanční částky. Ke zlepšení situace by mohl

příspěť rozvoj nízkokapacitní hromadné dopravy, která by se snáze přizpůsobila potřebám občanů a lépe navazovala na železniční spoje.

2.4.2. Technická infrastruktura

Mikroregion Nepomucko má nízkou úroveň vybavenosti technickou infrastrukturou ve srovnání s průměrnými hodnotami v ČR. Území mikroregionu patří v rámci okresu Plzeň-jih z hlediska infrastruktury k nejzaostalejším. Nejzávažnější je situace v zásobování pitnou vodou, kdy velká část obyvatel území je zásobována vodou z individuálních studní, jejíž kvalita je však v mnohých případech nevyhovující. Podíl obyvatel mikroregionu připojených na vodovodní síť je pouhá třetina.

Největší sídla mikroregionu Nepomuk a Spálené Poříčí mají vybudovanou kanalizační síť a odpovídajícím způsobem zajištěno čištění odpadních vod, což je z legislativního hlediska pro sídla této velikosti nutné. Vybavenost ostatních sídel kanalizací a čistírnami odpadních vod je ve většině případů nevyhovující. Vzhledem k rozptýlené sídelní struktuře a nízké hustotě osídlení, by však tento nedostatek neměl mít zásadní význam.

V posledních letech se jednotlivé obce snaží o zlepšení stávajícího stavu a investují do sítí technické infrastruktury nemalé finanční prostředky, rozvoj zaznamenala zejména plynofikace. Podíl obyvatel připojených na plyn však stále zůstává pod celookresním průměrem. Hlavní příčinou pomalé výstavby technické infrastruktury je nedostatek finančních prostředků v rozpočtech obcí. Dalším problémem je rozptýlená sídelní struktura s malou hustotou osídlení, kdy výstavba infrastruktury je náročná nejen finančně, ale i technicky.

V oblasti zásobování elektrickou energií je území mikroregionu pokryto a zabezpečeno v dostatečné míře, přestože se na území nenachází významné zdroje elektrické energie. Z hlediska provozu elektrických sítí a zařízení je území pod působností rozvodného závodu Klatovy a Plzeň (služebna Rokycany).

Velkou rychlostí byly rozšířeny telekomunikační sítě v průběhu posledních 10 let. Důvodem byla zejména rychle rostoucí potřeba komunikace a finančně únosné náklady na pořízení i provoz. Velmi silně poznamenalo vývoj v této oblasti zahájení činnosti provozovatelů mobilních sítí telefonů. Podobný vývoj nastává v současné době v oblasti vybavenosti výpočetní technikou v závislosti na potřebě elektronického zpracování dat a komunikace.

2.5. Ekonomika

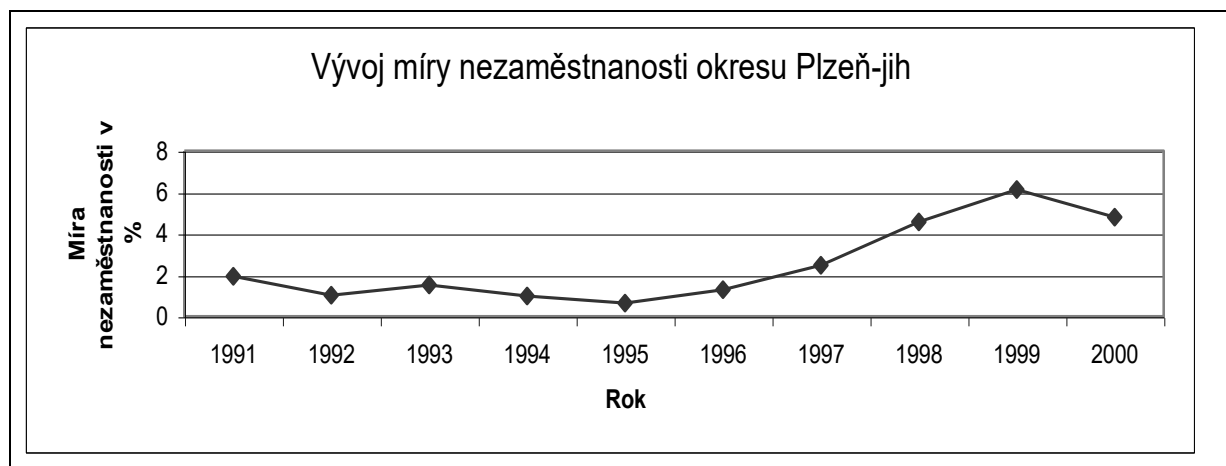
2.5.1. Výkonnost a struktura ekonomické základny

Přestože po roce 1989 došlo k růstu zaměstnanosti v průmyslu, připadá v okrese Plzeň-jih na 1000 obyvatel pouze 119 ekonomických subjektů, což je nejméně v Plzeňském kraji. Z ekonomického hlediska patří okres Plzeň-jih k okresům s nejnižším HDP na osobu. Většina území mikroregionu Nepomucko pak patří mezi ekonomicky nejslabší oblasti okresu.

Z průmyslové výroby je na území mikroregionu zastoupen průmysl dřevozpracující, elektrotechnický, potravinářský, strojírenský, textilní a stavební. Jedná se o subjekty patřící do kategorie malých a středních podniků a jsou lokalizovány převážně v největších sídlech mikroregionu. V menších sídlech převažují podniky zabývající se zemědělskou výrobou a působí zde i řada soukromých zemědělců.

2.5.2. Trh práce

Přestože z dlouhodobého hlediska patří celé území okresu Plzeň-jih do lokalit s celorepublikově nižší mírou nezaměstnanosti, nelze tento makroekonomický ukazatel a jeho vývoj podceňovat. Území mikroregionu Nepomucko patří v rámci okresu Plzeň-jih mezi oblasti s nejvyšší mírou nezaměstnanosti. Je zde malé zastoupení průmyslové výroby a nižší úroveň služeb. Kvůli ekonomickým problémům odešlo ze zemědělského sektoru v posledních letech velké množství pracovníků. V malých obcích mikroregionu, kde bylo zemědělství často jedinou pracovní příležitostí, však tyto lidé těžko hledají jiné uplatnění. Díky vyšší nezaměstnanosti klesá i životní úroveň a zejména mladí lidé se stěhují za prací mimo území mikroregionu.

2.5.3. Průmysl

Po roce 1989 došlo v celém okrese Plzeň-jih k rozvoji průmyslové výroby. S tím souvisel i nárůst zaměstnanosti v průmyslu, který byl největší v celé České republice. Přesto zaměstnanost v průmyslu zůstala vzhledem k celorepublikovému průměru díky dřívější dominantní pozici zemědělství na nízké úrovni.

Na území mikroregionu Nepomucko proběhla po roce 1990 změna struktury ekonomických subjektů, a to většinou formou transformace stávajících podniků. Vzniklo zde poměrně málo nových firem a tradiční zaměstnavatelé se v mnohých případech potýkají se značnými problémy. V průmyslu převažují obory, které vycházejí z místní surovinové základny. Jedná se o potravinářství, dřevozpracující průmysl a stavebnictví. Sektor služeb je poměrně málo rozvinut, ale z hlediska možného budoucího vývoje se jeví jako značně perspektivní.

Nevýhodná poloha a špatný technický stav dopravní i technické infrastruktury snižují atraktivitu území mikroregionu Nepomucko pro umístění výrobních investic. Na území mikroregionu nebyly umístěny žádné významnější domácí ani zahraniční investice.

Na území mikroregionu se nachází dostatek lokalit pro rozvoj podnikání zapracovaných obcemi v územně plánovací dokumentaci. Problémem je však jejich nedostatečné vybavení technickou infrastrukturou, z čehož pramení i nízký zájem investorů. Města a některé obce mikroregionu Nepomucko chtějí tento nepříznivý stav změnit a investují do výstavby technické infrastruktury pro podnikání. Jejich snaha je ovšem bržděna vysokou finanční náročností těchto investic.

2.5.4. Zemědělství

Zemědělství si zde z hlediska zaměstnanosti zachovalo významnou úlohu, avšak vznik nových pracovních míst vzhledem k přetrvávajícím problémům nelze v tomto sektoru očekávat. V zemědělství proběhly po roce 1990 rozsáhlé změny, které postihly také území mikroregionu Nepomucko. Zemědělské podniky prošly transformací a na území mikroregionu začalo hospodařit několik soukromých zemědělců. Plánovanou restrukturalizaci se však nepodařilo vždy úspěšně realizovat. Zemědělci se potýkají se stále silnějšími konkurenčními tlaky, s omezenou kapacitou trhu a především s nedostatkem finančních prostředků. V souvislosti s transformačními změnami a ekonomickými problémy zemědělství došlo po roce 1990 k odchodu velkého množství pracovníků do sféry průmyslu a služeb, často mimo území mikroregionu.

I přes uvedené problémy má však zemědělská výroba z hlediska zaměstnanosti pro mikroregion Nepomucko stále velký význam. Aktuální údaje o počtu zaměstnanců pracujících v zemědělství nejsou pro území mikroregionu k dispozici. Lze však předpokládat, že v mikroregionu je v tomto oboru oproti celorepublikovému průměru zaměstnán výrazně vyšší počet obyvatel.

Zemědělství neplní však pouze úlohu producenta potravin, ale podílí se také zásadním způsobem na tvorbě a údržbě krajiny. Aby nebyla do budoucna kvůli ekonomickým problémům ohrožena krajinnotvorná funkce zemědělství, je nutné hledat pro zemědělské subjekty alternativní zdroje příjmů. Nabízí se možnost rozšíření nepotravinářské produkce, jako je například pěstování technických plodin nebo biomasy. Využití zemědělské půdy k pěstování biomasy je však podmíněno širším využitím obnovitelných zdrojů energie.

2.5.5. Služby

Terciální sektor zaznamenal po roce 1989 výrazný nárůst zaměstnanosti i podílu na HDP. Na území mikroregionu je většina služeb koncentrována do větších sídel, které kromě základních druhů služeb disponují i pobočkami bankovních ústavů, poštou a některými pobočkami státních institucí. V menších obcích jsou z nabídky služeb většinou zastoupeny pouze obchod nebo pohostinství a občané jsou tak nuceni za speciálními službami dojíždět, a to často mimo území mikroregionu.

Vzhledem k příznivým podmínkám pro rozvoj cestovního ruchu se do budoucna jeví jako perspektivní rozvoj doprovodných služeb pro toto odvětví. Jedná se především o nabídku ubytování a stravování, která je na celém území mikroregionu stále nevyhovující.

2.5.6. Cestovní ruch

Mikroregion Nepomucko má díky bohatému přírodnímu a kulturně-historickému potenciálu dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Za nejvýznamnější přírodní předpoklady lze považovat rozsáhlé lesní a vodní plochy, které zaujímají značnou část rozlohy mikroregionu.

Na území mikroregionu se nachází množství památek církevního charakteru a lidové architektury. V minulosti byly však často zanedbávány a některé stavby jsou nyní ve špatném technickém stavu. Oprava historických objektů přispívá nejen k zachování architektonického rázu sídel, a tím i k rozvoji cestovního ruchu, ale i k upevnění vztahu obyvatel ke svému kraji a sídlu. Díky péči o drobné památky v posledních 10 letech se podařilo na území mikroregionu obnovit malebnost venkovských sídel, což je možné využít pro rozvoj kulturních a společenských aktivit mikroregionu. I přesto se nepodařilo zamezit dalšímu chátrání některých objektů.

Největším "problémem" je v tomto směru zámek (a klášter) Zelená hora. V posledních letech se na jeho opravu vynaložilo nemalé množství finančních prostředků, ale vzhledem k technickému stavu a rozlehlosti objektu je na celkovou rekonstrukci nutné vynaložit mnohem více peněz. Vedení mikroregionu vyvíjí v tomto směru značné úsilí a kromě snahy o získání dalších finančních zdrojů se snaží nalézt i vhodné následné využití této památky.

Na území mikroregionu Nepomucko je rozšířeno chataření a chalupaření. Tento specifický druh rekreace je rozšířen v celém okrese Plzeň-jih a napomáhá udržet životaschopnost malých sídel.

V posledních letech si stále větší popularitu získávají nové formy cestovního ruchu jako je cykloturistika, venkovská turistika a agroturistika. V mikroregionu je kvalitně značená síť turistických tras a cyklotras. Širšímu rozvoji cestovního ruchu však brání nedostatečná kapacita ubytovacích a stravovacích zařízení a absence některých dalších služeb. Zde se nabízí příležitost zejména pro soukromé zemědělce a drobné podnikatele, pro které se rozvoj venkovské turistiky může v budoucnu stát významným zdrojem příjmů.

2.6. Životní prostředí

2.6.1. Ochrana krajiny a půdního fondu

Poloha mikroregionu Nepomucko na periferii Plzeňské aglomerace vytváří předpoklady pro ochranu a zachování kvalitního životního prostředí a cenných přírodních zdrojů. Území mikroregionu Nepomucko je oblastí s pestrou a vyváženou krajinou, svým reliéfem odpovídá pahorkatině až vrchovině. Půdní a klimatické poměry nejsou příliš příznivé pro zemědělskou výrobu, která v oblasti převažuje. Téměř celý mikroregion se vyznačuje zvýšeným radonovým rizikem.

Na území Nepomucka se nachází několik zvláště chráněných území – národní přírodní rezervace Chejlava, přírodní rezervace Fajmanova skála/Klenky, Chynínské buky, Kokšín a dalších pět přírodních památek. Do území mikroregionu zasahují čtyři přírodní parky – Pod Štědrým, Plánický hřeben – Kákov, Buková hora – Chejlava a Brdy, které svou rozlohou přibližně 111 km² zaujímají téměř 29 % plochy mikroregionu.

Lesy představují největší přírodní bohatství mikroregionu Nepomucko. Nejvýznamnějším lesním komplexem jsou Brdy zasahující na území mikroregionu. V nejvyšších polohách Brd převažují smrkové a smíšené lesy, jejichž stav je převážně dobrý. Významným prvkem z hlediska lesního hospodářství jsou zachovalé původní jedlobukové porosty v přírodních rezervacích.

Ochrana zemědělského půdního fondu spočívá zejména v ochraně nejcennějších půd I. a II. třídy bonity, které se nacházejí především podél toku řeky Úslavy. Půdy nejsou příliš ohroženy z hlediska větrné ani vodní eroze, přesto je nutné respektovat požadavky na jejich šetrné obhospodařování.

2.6.2. Ochrana vod a ovzduší

Nejvýznamnějším vodním tokem v mikroregionu je řeka Úslava se svými přítoky. V průběhu 90. let se na území okresu zlepšila kvalita vody v řece Úslavě, což je způsobeno především poklesem intenzivní zemědělské produkce a vybudováním ČOV u největších znečišťovatelů.

Přestože došlo ke zlepšení kvality vody v řece Úslavě, je nutné pokračovat v investicích, které vedou ke zlepšení kvality a ochraně povrchových a podzemních vod,

neboť území je málo vododajné a tedy chudší na podzemní vody. Na jihovýchodě území je soustředěno největší množství rybníků.

V mikroregionu Nepomucko není ovzduší příliš zatížené znečišťujícími látkami. V regionu neexistuje žádný velký zdroj znečištění ovzduší, který by měl rozhodující vliv na emisní a imisní situaci v území. Největší vliv na kvalitu ovzduší mají malé zdroje znečištění. Negativně se projevuje vliv reliéfu především v údolí řeky Úslavy, kde vznikají inverzní situace.

Se změnou životního stylu a růstem automobilové dopravy stále narůstá její vliv na kvalitu ovzduší v sídlech. Naopak pozitivní je pokračující změna systému vytápění významných zdrojů, měst i menších sídel. Problémy s kvalitou ovzduší mají sezónní a lokální charakter.

2.6.3. Nakládání s odpady

Na území mikroregionu nevzniká větší množství nebezpečných průmyslových nebo jiných problémových druhů odpadů. Převažuje komunální odpad z obcí, který je likvidován na skládkách mimo území mikroregionu, vzdálených cca 20 km (Vysoká, Hněvkov, Němčičky), neboť zde není provozována žádná povolená skládka odpadu.

Systém separace využitelných složek odpadu je částečně zajištěn prostřednictvím sběrných dvorů (Žinkovy, Kramolín, Nepomuk). Likvidace nebezpečných složek komunálního odpadu je zajištěna mobilním sběrem prostřednictvím Sdružení obcí okresu Plzeň-jih pro likvidaci odpadů. Nepříznivý dopad na životní prostředí má vznik černých skládek v území, jejich likvidace vyžaduje nemalé finanční náklady z rozpočtů obcí.

Zatím se nepodařilo zavést systém nakládání s odpady, který by řešil komplexně problematiku separace, využití a likvidace odpadů. Z důvodu zajištění rentability takového systému je nutné připravit takový systém na regionální úrovni. Do přípravy a realizace komplexního systému nakládání s odpady bude nutné zapojit kromě obcí i další subjekty. Klíčovou roli v přípravě tohoto systému bude mít informovanost veřejnosti a její vzdělávání v oblasti nakládání s odpady a ochrany životního prostředí; bez tohoto kroku není možné realizovat efektivní systém nakládání s odpady.

3. SWOT ANALÝZA

Silné stránky

- Dostatek ploch a objektů pro podnikání
- Přírodní a kulturní potenciál pro rozvoj cestovního ruchu
- Vhodné plochy pro bytovou výstavbu připravené dle ÚPD
- Vysoká kulturní aktivita místních obyvatel a jejich vztah k území
- Relativně hustá dopravní síť
- Zájem a spolupráce obcí při výstavbě technické infrastruktury
- Zachovalá urbanistická struktura sídel

Slabé stránky

- Nevýhodná poloha na okraji Plzeňské aglomerace
- Malý zájem investorů
- Omezená nabídka pracovních příležitostí
- Demografické problémy území a nestabilita malých sídel
- Nevyhovující stav dopravní a technické infrastruktury
- Nedostatečná dopravní obslužnost území
- Velká zaměstnanost v zemědělství
- Chátrání kulturních památek

Příležitosti

- Vytvoření nových pracovních míst
- Získávání a stabilizace perspektivních oborů a firem
- Diverzifikace činností zemědělských subjektů
- Podpora forem cestovního ruchu vhodných pro venkov
- Zvýšení atraktivity mikroregionu rozvojem služeb
- Zlepšení dopravní obslužnosti území
- Rozvoj technické infrastruktury a občanské vybavenosti
- Širší využívání informačních technologií
- Rozvoj kulturních tradic a využití kulturních památek

Ohrožení

- Zaostávání území vlivem jeho izolace
- Růst nezaměstnanosti nad sociálně únosnou míru
- Narušení sídlení struktury
- Úbytek populace a stárnutí populace
- Nevhodná vzdělanostní a profesní struktura obyvatelstva
- Nepříznivý dopad populačního vývoje na systém vzdělávacích zařízení

4. STRATEGICKÁ ČÁST

4.1. Vize

Celková strategie rozvoje mikroregionu Nepomucko vychází z postavení mikroregionu v širším okolí a z hodnocení jeho vnitřních možností. Základním podkladem jsou tvrzení SWOT analýzy.

V širších souvislostech je výrazným rysem poloha mikroregionu Nepomucko na jihovýchodním okraji Plzeňské aglomerace na rozhraní tří krajů. S tím souvisí poměrně nevyhraněné vztahy mikroregionu jako celku ke svému okolí. Změny správního uspořádání území dále narušovaly přirozené, historické vazby sídel.

Mikroregion Nepomucko neleží na žádné významné komunikaci ve směru na země EU, což spolu s jeho polohou na rozhraní Plzeňské aglomerace a pohraničí snižuje jeho atraktivitu z hlediska ekonomického rozvoje. Územím prochází silnice E 49, která propojuje krajská města Karlovy Vary, Plzeň a České Budějovice.

Mikroregion Nepomucko má specifické postavení i v rámci okresu Plzeň-jih, neboť má ze všech ostatních mikroregionů okresu nejslabší vazbu na město Plzeň. To vyvolává potřebu posilování soběstačnosti území. Přirozené centrum, město Nepomuk, by mělo plnit i některé funkce, které pro zbytek území okresu poskytuje město Plzeň. Dosud se však nedaří posilovat autonomii území především v oblasti hospodářství a vzdělávání.

Větším sídlem, kde mohou být umístěny významnější investice z hlediska mikroregionu, je kromě města Nepomuk město Spálené Poříčí. Ekonomika území se dosud opírá a tradiční zpracovatelský průmysl, který navazuje na zemědělství a lesnictví. Dosud se nepodařilo lokalizovat investora, který by stabilizoval ekonomickou situaci mikroregionu Nepomucko. Příčiny lze kromě polohy hledat i v nízké vybavenosti území technickou a občanskou infrastrukturou, což souvisí s nepříznivou sídelní strukturou a nízkou rentabilitou veřejných investic.

Pro hodnocení významu mikroregionu Nepomucko jako celku pro širší okolí je nutno zdůraznit jeho přírodní podmínky. Na území se nachází nebo zasahují všechny čtyři přírodní parky okresu Plzeň-jih, což dokládá zachovalost krajinného rázu. Lesní komplex Brd s chráněným územím přirozené akumulace vod má omezené rekreační využití i z důvodu vymezení vojenského prostoru.

Pro rozvoj mikroregionu Nepomucko má význam posilování jeho identity. Integrojícím prvkem se mohou stát kulturně-historické tradice nadregionálního významu (sv. Jan Nepomucký, klášter Zelená hora). Také úroveň vztahů uvnitř mikroregionu a způsob vnější prezentace ovlivňují vnímání jeho jedinečnosti.

Na základě výše uvedených úvah byla formulována následující dlouhodobá vize mikroregionu Nepomucko:

„Posilování ekonomické soběstačnosti mikroregionu zlepšováním vybavenosti území, rozvojem lidských zdrojů a vnitřní i vnější kooperací.“

4.2. Problémové okruhy a opatření

Na základě vize rozvoje a tvrzení SWOT analýzy je možno provést vymezení problémových okruhů, tj. oblastí regionálního rozvoje, které mohou při respektování vzájemných vazeb podstatně přispět k naplnění dlouhodobé vize mikroregionu Nepomucko.

Prvořadým problémem rozvoje mikroregionu Nepomucko je **hospodářství**, které prošlo dosti dramatickým vývojem a vyžaduje přísun kapitálu z vnějšího prostoru i zvýšení

podnikatelské aktivity obyvatel. Ekonomický rozvoj je spolu se zkvalitňováním života obyvatel předpokladem stabilizace obyvatelstva, **sídel a celého území**. Zkvalitňování **lidských zdrojů** a zachování a rozvoj hodnot území je předpokladem nových ekonomických aktivit. Nezbytná **infrastruktura** podmiňuje ekonomický, územní i lidský aspekt rozvoje mikroregionu. Vzájemné působení vymezených problémových okruhů stručně shrnuje schéma na následující stránce.

Hlavní cíle jednotlivých problémových okruhů se promítají i do víceletých opatření, což je soubor aktivit realizovaných prostřednictvím projektů. Popis jednotlivých opatření je obsahem následující kapitoly. Celou rozvojovou strategii shrnuje následující přehled:

Problémový okruh: HOSPODÁŘSTVÍ

Opatření: Získávání investic do mikroregionu

Opatření: Podpora malého a středního podnikání

Opatření: Posilování konkurenceschopnosti zemědělských subjektů

Opatření: Rozvoj cestovního ruchu

Problémový okruh: LIDSKÉ ZDROJE

Opatření: Podpora zaměstnanosti

Opatření: Rozvoj vzdělanosti v souladu s potřebami mikroregionu

Opatření: Zajištění služeb v mikroregionu

Opatření: Rozvoj kulturního a společenského života

Problémový okruh: ÚZEMÍ A SÍDLA

Opatření: Integrace a prezentace mikroregionu Nepomucko

Opatření: Udržení obytné funkce sídel mikroregionu

Opatření: Ochrana přírodního prostředí a revitalizace krajiny

Problémový okruh: INFRASTRUKTURA

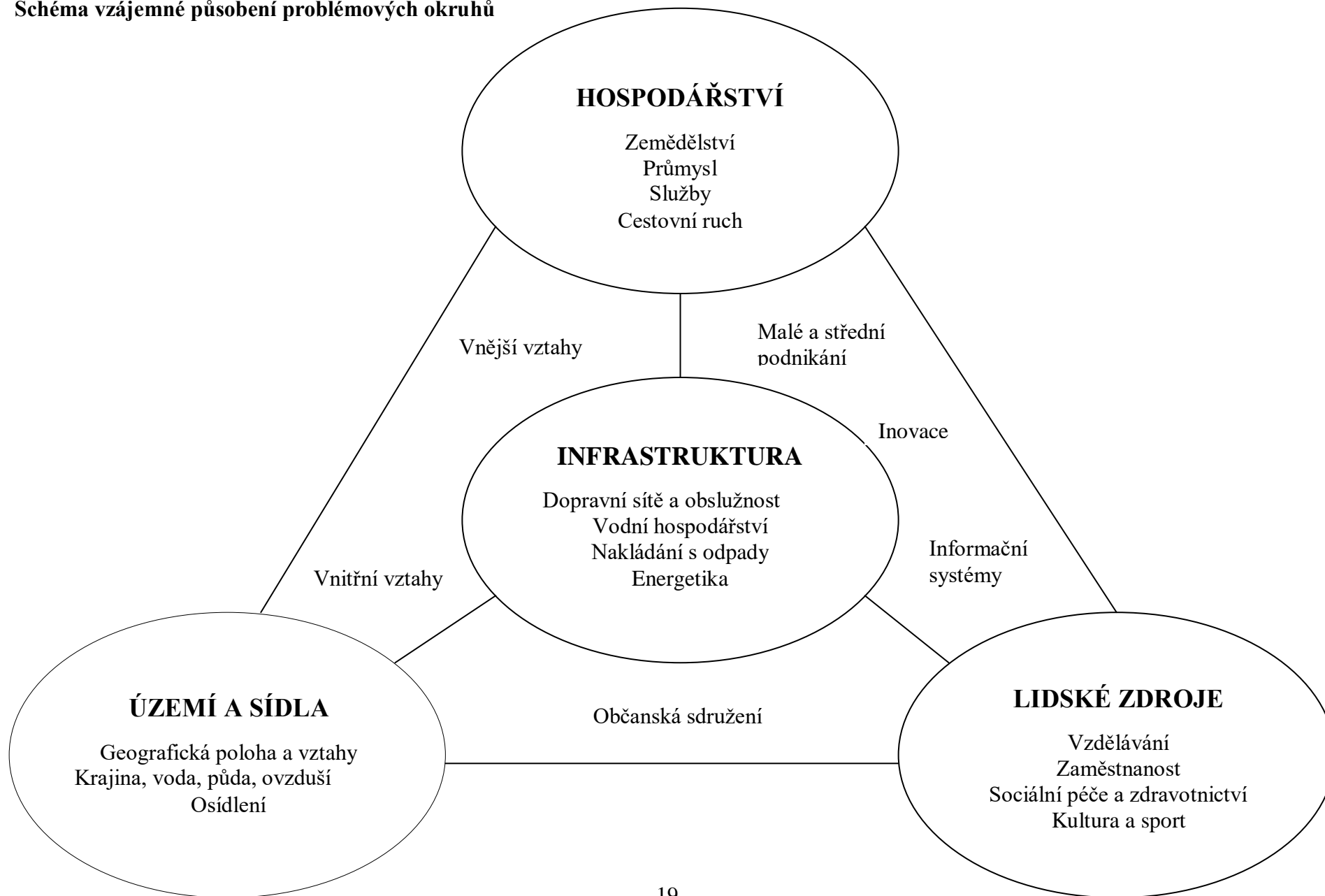
Opatření: Zlepšení dopravní obslužnosti mikroregionu

Opatření: Zlepšení vodohospodářské infrastruktury

Opatření: Zavedení efektivnějšího systému nakládání s odpady

Opatření: Šetrné využívání energetických zdrojů

Schéma vzájemné působení problémových okruhů

4.3. Popis opatření

V této kapitole jsou podle problémových okruhů blíže specifikována jednotlivá opatření stručným popisem, vymezením cílů a příklady konkrétních aktivit. Přípravě konkrétních projektů v rámci opatření může napomoci přehled možných vnějších zdrojů použitelných k jejich financování.

PROBLÉMOVÝ OKRUH: Hospodářství

4.3.1. Opatření: Získávání investic do mikroregionu

Popis

Malý zájem investorů o mikroregion Nepomucko vyžaduje koncentraci úsilí samosprávy a jejich sociálních partnerů do několika perspektivních lokalit, které budou dobře připraveny pro investory.

Cíle

- přísun investic do mikroregionu
- podpora zaměstnanosti v mikroregionu
- rozvoj podnikání

Aktivity

- identifikace lokalit vhodných pro podnikání
- územně technická a majetková příprava lokalit pro podnikání
- vybavení lokalit pro podnikání infrastrukturou
- vytvoření katalogu rozvojových lokalit a jejich prezentace

Zdroje financování

- Program obnovy venkova – dotační tituly 5, 7, 8 (obec).
- Phare - Regionální rozvojový fond (obec).
- ČMZRB - Program podpory malého a středního podnikání – Vesnice (podnikatelské subjekty).
- Agentura CzechInvest – Program na podporu rozvoje průmyslových zón 2001-2006 (obec, podnikatelské subjekty).

4.3.2. Opatření: Podpora malého a středního podnikání

Popis

Rozvoj malého a středního podnikání vyžaduje zlepšení podnikatelského prostředí a navázání úzké spolupráce mezi územní samosprávou a podnikateli.

Cíle

- podpora malého a středního podnikání
- vytvoření vazeb mezi podnikateli
- vytvoření vhodného podnikatelského prostředí

Aktivity

- poradenství pro podnikatele
- podpora spolupráce mezi místními podnikateli
- nabídka vhodných obecních prostor pro drobné podnikání
- obnova tradičních výrob a řemesel
- využití programů podpory podnikání

Zdroje financování

- ČMZRB – Program podpory malého a středního podnikání – Vesnice (podnikatelské subjekty).
- ČMZRB – Program provozních úvěrů pro malé podnikatele – Provoz (podnikatelské subjekty).
- ČMZRB – programy podpory pro malé a střední podniky - Poradenství, Kooperace, Speciál, Záruka, Kredit (podnikatelské subjekty).
- Czech Trade – program pro malé a střední podniky - Marketing (podnikatelské subjekty).
- Design centrum ČR – program Design (podnikatelské subjekty).
- Agentura pro rozvoj podnikání – Program malé půjčky (podnikatelské subjekty).
- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 7, 8 (obce).
- SAPARD (obce, podnikatelské subjekty).

4.3.3. Opatření: Posilování konkurenceschopnosti zemědělských subjektů

Popis

K efektivnímu využití vlastních zdrojů zemědělských subjektů zemědělských subjektů může přispět využívání přírodě blízkých postupů a materiálů v zemědělství, zvýšení stupně zpracování zemědělských produktů, jiná diverzifikace ekonomických činností včetně rozvoje služeb pro jiné zemědělské subjekty.

Cíle

- změna způsobu využívání krajiny
- rozvoj zpracovatelských výrob
- rozvoj služeb
- rozvoj nových forem zemědělských činností

Aktivity

- rozvoj investičně nenáročných a přírodě blízkých technologií v zemědělství
- zvýšený podíl zpracování a přímého odbytu zemědělských produktů
- společný marketing a prezentace zemědělských produktů
- podpora ekologicky čistých značkových produktů
- zalesňování pro zemědělství nevhodných pozemků
- využití kapacit zemědělských subjektů pro poskytování služeb
- revitalizace zemědělských areálů
- narovnání vlastnických vztahů k zemědělské půdě
- rozvoj rodinných farem a agroturistiky

Zdroje financování

- SFŽP – Program péče o přírodní prostředí (obce, zemědělské subjekty).
- MZe – Program k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství (vlastník pozemku, nájemce pozemku).
- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 7 (obce).
- MZe – Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (podnikatelské subjekty).
- SFŽP - Technologie, výrobky a alternativní zdroje energie (podnikatelské subjekty)
- SAPARD (obce, zemědělské subjekty).

4.3.4. Opatření: Rozvoj cestovního ruchu

Popis

Rozvoj cestovního ruchu vyžaduje koordinaci jednotlivých aktivit a spolupráci zúčastněných subjektů. Využití místního potenciálu vyžaduje rozšíření ubytovacích a stravovacích kapacit a rozvoj doplňkových služeb cestovního ruchu.

Cíle

- všestranná spolupráce subjektů v oblasti cestovního ruchu
- zlepšení image mikroregionu
- kvalitativní a kvantitativní růst služeb a vybavenosti

Aktivity

- tvorba prezentačních materiálů
- nabídka ucelených produktů cestovního ruchu, vytvoření speciálních pobytových programů
- rozšíření a zkvalitnění sítě ubytovacích a stravovacích kapacit
- příprava turistických tras a stezek
- podpora budování doplňkových služeb cestovního ruchu
- informační systém cestovního ruchu
- rozvoj nových forem turismu a rekreačních aktivit

Zdroje financování

- MMR - Program obnovy venkova – dotační tituly 1, 2, 3, 4, 7, 8 (obce).
- Česká centrála cestovního ruchu – Udělování grantů pro vybrané projekty propagující turistické regiony ČR (právnické osoby, fyzické osoby).
- MK - Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a o krajinné památkové zóny (vlastníci nemovitostí).
- MK - Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (vlastníci nemovitostí).
- MK - Program záchrany architektonického dědictví (vlastníci nemovitostí).
- MK - Havarijní střešní program (vlastníci nemovitostí).
- SAPARD (obce, vlastníci nemovitostí, podnikatelské subjekty).

PROBLÉMOVÝ OKRUH: LIDSKÉ ZDROJE**4.3.5. Opatření: Podpora zaměstnanosti**Popis

Zastavení nepříznivého vývoje míry nezaměstnanosti v mikroregionu Nepomucko vyžaduje aktivní přístup všech sociálních partnerů v území.

Cíle

- zastavení růstu nezaměstnanosti
- zvýšení podnikatelské aktivity místních obyvatel
- posílení zaměstnavatelského potenciálu v území

Aktivity

- integrace mladých lidí do pracovního procesu
- vytváření předpokladů pro stabilizaci mladé a vzdělané pracovní síly ze strany obcí
- spolupráce obcí, podnikatelských subjektů a úřadu práce na projektech zaměstnanosti
- informační podpora zaměstnavatelů ze strany veřejné správy
- využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti
- rozšíření možností rekvalifikace nezaměstnaných
- vzdělávání a odborné semináře pro zemědělce

Zdroje financování

- PALMIF – fond aktivních opatření trhu práce (obce, podnikatelské subjekty).
- MPSV – Aktivní politika zaměstnanosti (obce).
- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 6, 7 (obce).

4.3.6. Opatření: Rozvoj vzdělanosti v souladu s potřebami mikroregionuPopis

Základním předpokladem stabilizace obyvatel je stabilizace sítě škol, vytváření moderního způsobu vzdělávání a rozvoj vzdělávání podle potřeb trhu práce. Významné je i propojení škol s ostatním životem obcí.

Cíle

- stabilizace mladého obyvatelstva
- vyšší vzdělanost obyvatelstva

Aktivity

- stabilizace sítě základních škol při zachování kvality výuky
- rozvoj speciálně zaměřených výukových programů
- využití internetu na školách i pro veřejnost
- podpora mimoškolních aktivit dětí a mládeže
- zapojení škol do činnosti obce („Komunitní škola“)
- přizpůsobení oborů středních škol potřebám trhu práce

Zdroje financování

- MMR - Program obnovy venkova – dotační tituly 1, 6, 7 (obce).
- MŠMT – Podpora koncepčního vzdělávání na školách (vzdělávací instituce).
- Národní vzdělávací fond (EU)- program Leonardo da Vinci (odborné střední, vyšší a vysoké školy a další vzdělávací zařízení, podniky, včetně malých a středních, úřady práce, školské úřady, další úřady, sociální partneři a komory, místní a regionální instituce, neziskové, dobrovolné a nevládní organizace).

4.3.7. Opatření: Zajištění služeb v mikroregionu

Popis

Stav služeb pro obyvatele a návštěvníky významně ovlivňuje atraktivitu území pro bydlení i rekreaci. Zajištění základního zásobování a služeb jsou předpokladem udržení životaschopnosti sídel. S ohledem na strukturu obyvatel je nutno se věnovat rozvoji sociálních služeb.

Cíle

- vytvoření dobrého sociálního zázemí v mikroregionu
- rozvoj obcí venkovského charakteru
- stabilizace obyvatel mikroregionu

Aktivity

- spolupráce obcí při zásobování sídel
- spolupráce obcí a podnikatelů při zajištění zásobování a služeb v sídlech
- výstavba dalších bytů s pečovatelskou službou
- rozvoj ambulantní a terénní pečovatelské služby

Zdroje financování

- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 1,7 (obce).
- MMR - Program podpory výstavby DPS (obce).
- MPSV - dotace na poskytování sociálních služeb (podnikatelské subjekty).

4.3.8. Opatření: Rozvoj kulturního a společenského života

Popis

K posílení vztahu obyvatelstva k území je vhodné podporovat sportovní a kulturní aktivity obyvatel, oživit kulturní tradice a spolkovou činnost. Významným předpokladem je také obnova a rekonstrukce památek, souborů památkových objektů a dalšího architektonického dědictví.

Cíle

- udržení a rozvoj vztahu obyvatel k sídlu
- zachování architektonického dědictví
- širší možnosti kulturního a sportovního vyžití pro obyvatele i návštěvníky mikroregionu
- rozvoj turismu a cestovního ruchu

Aktivity

- pořádání pravidelných kulturních a sportovních akcí
- podpora spolkové činnosti a udržování historických tradic
- udržení sítě místních poboček veřejných knihoven
- údržba a výstavba sportovišť a kulturních zařízení
- údržba významných architektonických objektů
- opravy chátrajících kulturních památek
- efektivní využití kulturních památek a kulturně cenných objektů

Zdroje financování

- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 1,7 (obce).
- MK - Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a o krajinné památkové zóny (vlastníci nemovitostí).
- MK - Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (vlastníci nemovitostí).
- MK - Program záchrany architektonického dědictví (vlastníci nemovitostí).
- MK - Havarijní střešní program (vlastníci nemovitostí).

- MK – Konkurzy na podporu neprofesionálních uměleckých aktivit, podporu kulturních aktivit zdravotně postižených občanů, podporu kulturních aktivit národnostních menšin žijících v ČR, realizaci rozvoje zájmových kulturních – mimouměleckých aktivit (občanská sdružení).
- MK – Mimořádné individuální finanční příspěvky na veřejně prospěšné projekty zaměřené na neprofesionální umělecké aktivity (kulturní zařízení, obce, právnické a fyzické osoby).
- MK – Granty pro oblast profesionálního hudebního umění, profesionálního divadelního umění a profesionálního výtvarného umění, architektury, užitého umění a uměleckých řemesel (fyzické a právnické osoby, občanská sdružení).
- Program Veřejné informační služby knihoven (právnické osoby, občanská sdružení, fyzické osoby).
- MK – Knihovna 21. století (právnické osoby, obce, fyzické osoby, občanská sdružení).
- MK – Program podpory stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů (organizace zřizované orgány samosprávy nebo státní správy vyjma příspěvkových organizací MK, tělesa typu o. p. s.).
- MK – Granty pro muzea, galerie a památníky na projekty v oblasti ochrany a prezentace movitého kulturního bohatství regionů České republiky (zřizované ořesními úřady, obcemi a jinými právnickými osobami, s výjimkou organizací zřizovaných MK, nadací a nadačních fondů).
- MŠMT – Program Výstavba veřejně přístupných sportovišť (obce).

PROBLÉMOVÝ OKRUH: ÚZEMÍ A SÍDLA**4.3.9. Opatření: Integrace a prezentace mikroregionu Nepomucko**Popis

Rozvoj mikroregionu předpokládá zintenzivnění vazeb mezi různými subjekty uvnitř mikroregionu i vytváření vnějších vztahů. Je nutno využít moderní způsoby komunikace při formulaci problémů i hledání jejich řešení.

Cíle

- zvýšení atraktivity mikroregionu
- vytvoření image mikroregionu
- posílení vazeb s okolím

Aktivity

- využití marketingových nástrojů k prezentování mikroregionu
- vyhledávání společných témat a hodnot v rámci mikroregionu
- řízení a organizace aktivit mikroregionu
- využití moderních informačních systémů a technologií
- příprava a realizace společných projektů samosprávy
- navázání spolupráce samosprávy s ostatními subjekty v území
- příprava společných projektů samosprávy a podnikatelské sféry
- spolupráce s ostatními mikroregiony a sdruženími

Zdroje financování

- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 6, 7 (obce).
- Czech Trade - Marketing
- Česká centrála cestovního ruchu – Udělování grantů pro vybrané projekty propagující turistické regiony ČR (právnícké osoby, fyzické osoby).

4.3.10. Opatření: Udržení obytné funkce sídel mikroregionuPopis

Bytová výstavba musí vycházet z reálných potřeb obcí a jejich obyvatel. Je nutné zajistit náhradu chátrajícího bytového fondu a uspokojení zájmu o bydlení. Revitalizace bytového fondu sídel je nezbytná pro udržení obytné funkce a urbanistické struktury sídel.

Cíle

- zachování životaschopnosti sídel
- obnova bytového fondu
- zvrát nepříznivého populačního vývoje
- zvýšení zájmu o bydlení na venkově

Aktivity

- zpracovávání urbanistických studií a územních plánů
- vybavení rozvojových ploch pro bydlení
- výstavba obecních bytů
- využití stávajícího bytového fondu a ubytovacích kapacit
- rekonstrukce bytového fondu v obcích
- podpora úprav objektů pro trvalé bydlení

Zdroje financování

- MMR – Dlouhodobý program podpory oprav bytových domů postavených panelovou technologií (obce, fyzické osoby, právnícké osoby).
- MMR – Program na podporu regenerace panelových sídlišť (obec).

- MMR – Program podpory oprav bytového fondu (obce, bytová družstva, fyzické a právnické osoby).
- MMR – Program poskytování státních půjček na opravy, modernizaci a rozšíření bytového fondu (obec).
- MMR – Program podpory výstavby nájemních bytů a technické infrastruktury (obec).
- MMR – Podpora hypotečního úvěrování (fyzická osoba, obec, bytové družstvo).
- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 1, 5, 7 (obec).
- ČEA- Státní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů (fyzické osoby, právnické osoby).
- SFŽP – Oblast ochrany ovzduší Programy 2.1. – 2.4. (obecně prospěšné organizace, nadace a nadační fondy, rozpočtové a příspěvkové organizace, obce, sdružení obcí, občanská sdružení, podnikatelské subjekty).

4.3.11. Opatření: Ochrana přírodního prostředí a revitalizace krajiny

Popis

Vzhled krajiny spoluvytváří vnímání území obyvateli i návštěvníky. Současná nepříznivá situace vyžaduje zvýšení biodiverzity krajiny v rámci její revitalizace s cílem obnovení jejích přirozených funkcí.

Cíle

- zvýšení diverzity krajiny
- obnova původních vazeb v krajině

Aktivity

- změna způsobů obhospodařování pozemků
- zpřístupnění krajiny obnovou cestní sítě
- obnova zeleně
- obnova přirozené skladby lesů
- realizace ekostabilizačních a protierozních projektů
- realizace prvků územního systému ekologické stability
- realizace komplexních pozemkových úprav

Zdroje financování

- SFŽP – Program péče o přírodní prostředí (obce, zemědělské subjekty).
- MŽP – Program péče o krajinu, B: Udržení kulturního stavu krajiny (vlastník pozemku, nájemce pozemku).
- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 3, 7 (obce).
- MZe – Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (podnikatelské subjekty).
- MF – Pozemkové úpravy (vlastník pozemku).
- SAPARD (obce, zemědělské subjekty, pozemkový úřad).
- MŽP – Program revitalizace říčních systémů.

PROBLÉMOVÝ OKRUH: INFRASTRUKTURA**4.3.12. Opatření: Zlepšení dopravní obslužnosti mikroregionu**Popis

Zásadním problémem mikroregionu Nepomucko je řešení dopravní obsluhy území. Předpokladem uspokojivého stavu je kromě obnovy silniční infrastruktury i koncepční přístup k harmonizaci jednotlivých druhů dopravy s ohledem na potřeby obyvatel při dojížděce do zaměstnání, za vzděláním, službami apod.

Cíle

- zlepšení stavu dopravní infrastruktury
- koncepční řešení dopravní obslužnosti
- řešení vazeb k okolnímu území s ohledem na zaměstnanost, cestovní ruch apod.

Aktivity

- analýza stavu dopravní obslužnosti v území
- zpracování rámcové koncepce dopravní obslužnosti v celém území
- spolupráce obcí a přepraveců při řešení návaznosti různých druhů dopravy
- vytýčení úzkých míst silniční sítě
- údržba a rekonstrukce místních komunikací
- zlepšení kultury cestování – komfort zastávek

Zdroje financování

- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 1, 4, 7, 8 (obce).
- MDS – Státní fond dopravní infrastruktury (obce, Správa a údržba silnic).
- MDS – výstavba a obnova silnic, správa, údržba a opravy státní silniční sítě (Ředitelství silnic a dálnic, Správa a údržba silnic, obce).
- SAPARD (obce, vlastníci komunikací).
- Kraj – silnice II. a III. třídy.

4.3.13. Opatření: Zlepšení vodohospodářské infrastrukturyPopis

Zlepšení vodohospodářské infrastruktury představuje jednu z dlouhodobých priorit mikroregionu Nepomucko. Nakládání s vodami je komplexní činnost, která integruje přípravu kvalitní pitné vody, efektivní likvidaci odpadních vod, ale i vliv všech souvisejících činností na vodu a krajinu.

Cíle

- rozšíření dodávky kvalitní pitné vody
- omezování odběru z nevyhovujících soukromých zdrojů pitné vody
- zvyšování retenční a akumulární schopnosti krajiny
- zlepšení kvality povrchových vod v tocích

Aktivity

- revitalizace pramenných oblastí
- ucelená revitalizační opatření v rámci celého povodí
- údržba a nezbytná výstavba vodních zdrojů včetně akumulace a úpravy vody
- výstavba vodovodů a vodárenských objektů
- protiradonová opatření
- výstavba a modernizace kanalizační sítě
- budování čističek odpadních vod v sídlech nad 500 obyvatel
- využití alternativních způsobů čištění v menších sídlech

Zdroje financování

- MZe – Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod (obce, sdružení obcí, právnické osoby s majoritní účastí obcí).
- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 7, 8 (obce).
- MŽP – Program drobných vodohospodářských ekologických akcí (obce, vodohospodářské akciové společnosti s majoritní účastí obcí).
- SFŽP – 1. Ochrana vod (obecně prospěšné organizace, nadace a nadační fondy, rozpočtové a příspěvkové organizace, obce, sdružení obcí, občanská sdružení, podnikatelské subjekty).

4.3.14. Opatření: Zefektivnění nakládání s odpady

Popis

Systém nakládání s odpady je další složkou technické infrastruktury s výrazným dopadem na životní prostředí a podmínky života obyvatel. Současný stav vyžaduje urychlené komplexní řešení této problematiky v širším území.

Cíle

- vytvoření ucelené koncepce nakládání s odpady v mikroregionu
- snižování objemu nevyužitelného odpadu
- přednostní využití odpadů před jeho zneškodněním

Aktivity

- materiálové využití objemově významných složek odpadu (stavební suť, zeleň)
- rozvoj pružných systémů sběru nebezpečných nebo jinak problémových odpadů
- budování sběrných dvorů a sběrných míst
- podpora úpravy a zpracování odpadů
- podpora snižování produkce odpadů u největších producentů
- cílená propagace efektivního nakládání s odpady
- likvidace černých skládek
- osvěta a ekologická výchova
- rekultivace bývalých skládek odpadů

Zdroje financování

- SFŽP – 4. Nakládání s odpady (obecně prospěšné organizace, nadace a nadační fondy, rozpočtové a příspěvkové organizace, obce, sdružení obcí, občanská sdružení, podnikatelské subjekty).
- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 6, 7 (obce).

4.3.15. Opatření: Šetrné využívání energetických zdrojů

Popis

Zásobování obcí energiemi je investičně velmi náročné a vyžaduje spolupráci obcí při jejím koncepčním řešení. Přitom je nutno zohlednit nejen přírodní a ekonomické podmínky, ale i dosavadní vývoj a tradici v jednotlivých obcích. Ekologicky šetrné zdroje energie je možno kromě zemního plynu hledat především mezi obnovitelnými zdroji energie.

Cíle

- snížení znečištění ovzduší
- zvýšení atraktivity obcí
- využití vlastních energetických zdrojů

Aktivity

- příprava záměrů na plynofikaci sídel ve spolupráci s ZČP
- dokončení plynofikace sídel se zavedeným plynovodem
- využití produkce biomasy
- vytvoření infrastruktury pro zpracování biomasy a přípravu paliva odběratelům
- podpora změny paliva u zdrojů
- využití dalších obnovitelných zdrojů energie

Zdroje financování

- MMR - Program obnovy venkova – dotační titul 8 (obce).
- ČEA - Státní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů (fyzické osoby, právnické osoby, průmyslový a veřejný sektor).
- SFŽP – Program 2.4. Program rozvoje infrastruktury malých obcí (obecně prospěšné organizace, nadace a nadační fondy, rozpočtové a příspěvkové organizace, obce, sdružení obcí, občanská sdružení, podnikatelské subjekty).
- SFŽP – Oblast ochrany ovzduší Programy 2.1. – 2.4. (obecně prospěšné organizace, nadace a nadační fondy, rozpočtové a příspěvkové organizace, obce, sdružení obcí, občanská sdružení, podnikatelské subjekty).
- SFŽP – Státní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů (o.p.s., nadace a nadační fondy, podnikatelské subjekty, bytová družstva atd.)

5. ZPŮSOB REALIZACE STRATEGIE

5.1. Úvod

Realizace Strategie rozvoje mikroregionu Nepomucko spočívá v provádění projektů, které jsou v souladu se strategií, jednotlivými obcemi, sdružením obcí a dalšími subjekty, včetně privátního a veřejného sektoru. Složitost tohoto procesu klade mimořádné nároky na management mikroregionu, neboť je nutné zapojit další významné subjekty v mikroregionu do realizace strategie.

Zpracování dokumentu Strategie rozvoje mikroregionu Nepomucko představuje významný krok k organizovanému a soustavnému rozvoji mikroregionu. Dalším krokem je zajištění funkční organizační struktury, která v sobě zahrnuje prvky organizační, výkonné a kontrolní. Současně musí být nastaveny mechanismy monitorující jednotlivé projekty a hodnotící efekty realizace strategie rozvoje v závislosti na aktuálních trendech vývoje a potřebách mikroregionu.

5.2. Realizace rozvojové strategie

Strategie rozvoje mikroregionu je prováděna ve dvou základních úrovních. První, strategická úroveň spočívá v přípravě strategického dokumentu, vyhodnocování změn v území a aktualizaci rozvojové strategie. Druhá úroveň je projektová a tvoří jí příprava, výběr, realizace a monitorování projektů.

Strategická úroveň je relativně stabilní v čase, neboť je navržena poměrně široce. Spočívá v realizaci celé řady opatření a aktivit a je záležitostí dlouhodobou. Projektová úroveň spočívá v realizaci relativně krátkodobých, konkrétních projektů. Realizace strategie vyžaduje neustálou vazbu mezi strategickou a projektovou úrovní.

Pro rozvoj území má smysl realizovat pouze projekty, které jsou v souladu se správnou rozvojovou strategií mikroregionu i stavem a potřebami území. Sledování základních socio-ekonomických charakteristik (ekonomické subjekty, nezaměstnanost, vzdělávání, občanská a technická vybavenost apod.) je předmětem nezbytného vyhodnocování změn v území, které provádí výkonná složka mikroregionu v intervalu 1 – 3 roky.

Zjištěné změny mohou vyžadovat úpravy v postupu realizace strategie. Řešením je vytváření krátkodobých akčních plánů, které stanovují konkrétní priority pro období 1 – 3 let, ale respektují navrženou strategii. Mikroregionální management tak může reagovat na změny v území i vnější situaci, aniž by došlo k zásadní změně strategických cílů a postupů. Pokud jsou změny v území podstatné a prokáže se, že rozvojová strategie nevyhovuje, je nutné přistoupit k její aktualizaci nebo přepracování.

Akční plány jsou řešeny formou programového dodatku, který je nedílnou součástí Strategie rozvoje mikroregionu Nepomucko pro dané období. V programovém dodatku jsou pro priority stanoveny i měřitelné výstupy a očekávané efekty, které by ve sledovaném období měly být dosaženy. Plnění těchto ukazatelů je také předmětem periodického vyhodnocování, které provádí výkonná složka mikroregionu, a slouží jako podklad pro aktualizaci programového dodatku nebo celé Strategie.

Významnou součástí programového dodatku jsou návrhy projektů, které jsou v území připravovány a jsou v souladu se strategií. Projekty, které mohou nejvíce přispět k realizaci priorit, jsou zařazeny mezi integrované projekty k jednotlivým prioritám.

Projektová úroveň se skládá z přípravné a hodnotící fáze a z realizační a monitorovací fáze. Přípravná fáze zahrnuje informace a osvětu o možných zdrojích podpory potenciálním

příjemcům, přípravu a inventarizaci projektových návrhů, výběr společných (preferovaných) projektů a zpracování žádostí o finanční podporu.

Po zajištění zdrojů, získání podpory, je možno přistoupit k realizační a monitorovací fázi projektu, která spočívá v technické přípravě projektu (pokud je nutná), ve stanovení očekávaných výstupů a efektů, realizaci projektu a monitorování věcných a finančních parametrů. Projekty budou monitorovány dle svého charakteru v intervalech řádově měsíčních.

Četnost aktualizace strategie a jejich částí je indikativně uvedena v následující tabulce.

Rozvojové oblasti	Schvalující (vzájemně)	Časový interval	Termín
Opětření	Shromáždění zástupců	3 roky	31. prosinec
Aktivity	Shromáždění zástupců	3 roky	31. prosinec
Náměty na projekt	Výkonná rada/řídící skupina	1/2 roku	30. červen, 31. prosinec
Popis projektu	Výkonná rada/řídící skupina	1/2 roku	30. červen, 31. prosinec
Programový dodatek	Shromáždění zástupců	1 rok	31. prosinec

5.3. Organizační struktura

Nejvyšším orgánem sdružení obcí je **Shromáždění zástupců**, které tvoří starostové obcí nebo pověřeni zástupci obcí sdružených v tomto sdružení. Shromáždění zástupců se schází nejméně jedenkrát ročně. Shromáždění zástupců schvaluje kromě ročního rozpočtu a roční účetní uzávěrky také investiční politiku, tj. programový dodatek obsahující priority a projekty k jejich naplňování pro nadcházející rok.

Řídícím orgánem sdružení je **výkonná rada**, která řídí činnost sdružení obcí. Výkonná rada schvaluje na základě rámcového návrhu financování společných projektů sdružení obcí a garanty těchto projektů. Výkonná rada řídí činnost manažera mikroregionu a spolu s představiteli dalších subjektů tvoří Řídící skupinu.

Dozorčí rada kontroluje hospodaření sdružení obcí a postup společných projektů sdružení obcí.

Výkonným prvkem sdružení obcí i mikroregionu je **manažer mikroregionu**, jehož hlavním úkolem je spolupráce mezi subjekty v mikroregionu i mimo něj. Při naplňování strategie rozvoje spolupracuje s obcemi, podnikateli, organizovanou i neorganizovanou veřejností a institucemi. Manažer mikroregionu zajišťuje sběr a inventarizaci projektových námětů a předprojektovou a projektovou přípravu společných projektů sdružení obcí a zpracování žádostí o jejich podporu z veřejných zdrojů. Podílí se na realizaci společných projektů. Manažer mikroregionu sleduje údaje potřebné pro monitoring projektů. Provádí vyhodnocování strategie a změn v území, zpracovává návrh programového dodatku a předkládá výkonné radě další návrhy k rozvoji mikroregionu.

Pro zajištění nezbytné spolupráce a zapojení dalších subjektů do realizace strategie rozvoje iniciuje sdružení obcí ustavení **řídící skupiny**. Řídící skupina je složená ze členů výkonné rady a představitelů dalších subjektů v mikroregionu. Do ustavení řídící skupiny plní všechny úkoly řídící skupiny výkonná rada sdružení obcí. Řídící skupina mikroregionu vyhodnocuje plnění strategie rozvoje a jejího programového dodatku. Dále sleduje vývojové trendy a potřeby v území a na tomto základě navrhuje shromáždění zástupců programový dodatek a v případě potřeby i aktualizaci Strategie rozvoje mikroregionu Nepomucko.

Řídící skupina stanovuje kritéria pro výběr společných projektů mikroregionu a na základě těchto pravidel vybírá společné (preferované) projekty. Při rozhodování o projektech hodnotí řídící skupina hospodářské a sociální přínosy projektu, soulad navrhovaných činností se záměry mikroregionu, existenci přiměřených realizačních a řídicích struktur apod. Řídící

skupina sleduje průběh přípravy a realizace společných projektů a hodnotí dosažené výstupy a efekty.

5.4. Finanční řízení

Základním zdrojem financování činnosti sdružení obcí jsou členské příspěvky obcí, dotace a dary. Finanční prostředky na realizaci společných projektů sdružení obcí jsou získávány z dotací a sdružených prostředků členských obcí případně dalších subjektů.

Členské příspěvky obcí jsou soustředěny na účtu mikroregionu. Dotace ze státních a dalších zdrojů jsou převáděny na členskou obec, která je nositelem projektu. Na účet této obce je taktéž převáděna prostřednictvím účtu mikroregionu i finanční spoluúcast mikroregionu.

V roce 2001 se předpokládá také v souvislosti s přípravu na program SAPARD transformace sdružení obcí „*Mikroregion Nepomucko*“ na dobrovolný svazek obcí dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. V takovém případě bude možné pro společné projekty dobrovolného svazku obcí využít účet sdružení v režimu podvojného účetnictví.

Financování společných projektů schvaluje výkonná rada na základě finančního rámce pro daný rok schváleného shromážděním zástupců. Kontrola hospodaření obce pověřené účetní činností je zajišťována pro účely sdružení dozorčí radou.